

Republika e Kosovës
Republika Kosovo-Republic of Kosovo
Qeveria-Vlada-Government

**MEMORANDUM SHPJEGUES I PROJEKTLIGJIT PËR PLOTËSIMIN DHE NDRYSHIMIN E LIGJIT
NR. 05/L-010 PËR AGJENCINË KOSOVARE PËR KRAHASIM DHE VERIFIKIM TË PRONËS**

**EXPLANATORY MEMORANDUM ON THE DRAFT LAW FOR AMENDING AND SUPPLEMENTING
THE LAW NO. 05/L-010 ON THE KOSOVO PROPERTY COMPARISON AND VERIFICATION
AGENCY**

**MEMORADUM SA OBJAŠNJENJIMA NACRTA ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA
BR.05/L-010 O KOSOVSKOJ AGENCIJI ZA UPOREĐIVANJE I VERIFIKACIJU IMOVINE**

<p style="text-align: center;">MEMORANDUM SHPJEGUES I PROJEKTLIGJIT PWR PLOTËSIMIN DHE NDRYSHIMIN E LIGJIT NR. 05/L-010 PËR AGJENCINË KOSOVARE PËR KRAHASIM DHE VERIFIKIM TË PRONËS</p> <p>1. Çështjet Kryesore të Trajtuar</p> <p>Projektligji është hartuar me qëllim të adresimit të të gjeturave nga ana e Avokatit të Popullit (Raporti nr. 551/2017) lidhur me zbatimin e Ligjit për Agjencinë Kosovare për Krahasim dhe Verifikim të Pronës (AKKVP), si dhe për përmbushjen e obligimeve të dala nga Strategjia Kombëtare për të Drejtat Pronësore për adresimin e informalitetit në shkallë të gjerë.</p> <p>2. Objektivat dhe Ndërlidhja e Propozimit me Prioritetet e Qeverisë</p> <p>Objektiv kryesor i hartimit të këtij Projektligji është përmbushja e rekomandimeve të Ombudspersonit dhe e obligimeve të dala nga Strategjia Kombëtare për të Drejtat Pronësore, e miratuar nga Qeveria dhe të reflektuar në Planin Kombëtar për Zbatimin e MSA-së dhe të konfirmuara në Programin e</p>	<p style="text-align: center;">EXPLANATORY MEMORANDUM ON THE DRAFT LAW FOR AMENDING AND SUPPLEMENTING THE LAW NO. 05/L-010 ON THE KOSOVO PROPERTY COMPARISON AND VERIFICATION AGENCY</p> <p>1. Main Issues Considered</p> <p>The draft law has been prepared in order to address the Ombudsperson's findings (Report No. 551/2017) regarding the implementation of the Law on the Kosovo Property Comparison and Verification Agency (AKKVP), and to fulfill the obligations stemming from the National Strategy on Property Rights to address large-scale informality.</p> <p>2. Objectives and Linking the Proposal to the Government priorities</p> <p>The main objective of the draft law is to address the Ombudsperson's recommendations and to meet the obligations stemming from the National Strategy on Property Rights, approved by the Government and reflected in the National Plan for the Implementation of the SAA and confirmed in the Economic Reform Program.</p>	<p style="text-align: center;">MEMORADUM SA OBJAŠNJENJIMA NACRTA ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA BR. 05/L-010 O KOSOVSKOJ AGENCIJI ZA UPOREĐIVANJE I VERIFIKACIJU IMOVINE</p> <p>1. Glavna razmarana pitanja</p> <p>Nacrt zakona je izrađen u cilju rešavanja nalaza zaštitnika građana/Ombudsmana (Izveštaj br. 551/2017) u vezi sa sprovođenjem Zakona o Kosovskoj agenciji za upoređivanje i verifikaciju imovine (KAUVI) kao i za ispunjavanje obaveza koje proizilaze iz Nacionalne strategije za imovinska prava za rešavanje velikih neformalnosti.</p> <p>2. Ciljevi i povezanost predloga sa prioritetima Vlade</p> <p>Glavni cilj nacrt zakona je rešavanje preporuka zaštitnika građana/Ombudsmana i ispunjavanje obaveza koje proizilaze iz Nacionalne strategije za imovinska prava koju je usvojila Vlada, koje su izražene u Nacionalnom planu za sprovođenje SSP-a i potvrđene u Programu za ekonomske reforme.</p>
---	---	--

<p>Reformave Ekonomike.</p> <p>Pas hyrjes në fuqi të Ligjit NR. 05/L-10 për AKKVP-në në nëntor të vitit 2016, Avokati i Popullit ka rekomanduar që mos të përfundojë administrimi i pronave dhe të mos kufizohet kryerja e dëbimeve nga AKKVP.</p> <p>Bazuar në kapacitetet institucionale të AKKVP-në, procedurat efektive dhe të thjeshta dhe praktikat më të mira, Strategjia Kombëtare propozon dhënien e detyrave shtesë për formalizimin e të drejtave pronësore të pakontestuara dhe legjitime të bartura në mënyrë joformale.</p> <p>Plotësim-ndryshimi i Ligjit synon të jetë në përputhshmëri të plotë me instrumentet evropiane dhe ndërkombëtare për të drejtat e njeriut të cilat përbëjnë interes të përhershëm për Qeverinë.</p> <p>3. Opsioni i Rekomanduar</p> <p>Plotësim-ndryshimi i Ligjit 05/L-010 vlerësohet të jetë opsioni i vetëm për adresim të rekomandimeve të Avokatit të Popullit dhe për përmbushjen e obligimeve të dala nga Strategjia Kombëtare për të Drejtat Pronësore.</p> <p>4. Arsyetimi i Propozimit</p> <p>Ky Projektligj, në përputhje me Koncept</p>	<p>After the entry into force of the Law no. 05 / L-10 on ACAAP in November 2016, the Ombudsperson has recommended to continue the administration scheme and not to limit the execution of evictions by the KPCVA.</p> <p>Relying on KPCVA's institutional capacities, effective and simple procedures and best practice, the National Strategy on Property Rights proposes to grant additional responsibilities to formalize uncontested and legitimate property rights conveyed informally.</p> <p>Amendments to the law aim to be in full compliance with the European and international human rights instruments which are of a permanent interest to the Government.</p> <p>3. Recommended Option</p> <p>Amending and supplementing the Law 05/L-010 is considered to be the only option for addressing the Ombudsperson's recommendations and for meeting the obligations stemming from the National Strategy on Property Rights.</p> <p>4. Justification of the Proposal</p> <p>This Draft Law, in accordance with the</p>	<p>Nakon stupanja na snagu Zakona br. 05/L-10 o KAUVI u novembru 2016. godine, zaštitnik građana/Ombudsman je dao preporuke da se nastavi sa schemom upravljanja i da se ne ograničava izvršenje iseljenja od strane KAUVI.</p> <p>Oslanjajući se na institucionalne kapacitete KAUVI, efikasne i jednostavne procedure i najbolje prakse, Nacionalna strategija za imovinska prava predlaže dodelu dodatnih odgovornosti za formalizovanje neformalno prenetih nespornih i legitimnih imovinskih prava.</p> <p>Izmene i dopune zakona imaju za cilj da budu u potpunosti saglasnosti sa evropskim i međunarodnim instrumentima za ljudska prava koji su za Vladu trajni interes.</p> <p>3. Preporučena opcija</p> <p>Izmene i dopune Zakona 05/L-010 se smatraju za jedinu opciju za rešavanje preporuka zaštitnika građana/Ombudsmana i za ispunjavanje obaveza koje proizilaze iz Nacionalne strategije za imovinska prava.</p> <p>4. Opravdanost predloga</p>
---	---	---

<p>Dokumentin për plotësim-ndryshimin e Ligjit për AKKVP-në, përmbushë rekomandimet e Avokatit të Popullit dhe obligimet e dala nga Strategjia Kombëtare për të Drejtat Pronësore dhe Plani Kombëtar për Zbatimin e MSA-së.</p>	<p>Concept Document on Amending and Supplementing the Law on KPCVA, complies with the recommendations of the Ombudsperson and the obligations stemming from the National Strategy on Property Rights and the National Plan for the Implementation of the SAA.</p>	<p>Ovaj Nacrt zakona, u skladu sa Konceptnim dokumentom o izmenama i dopunama Zakona o KAUVI ispunjava preporuke zaštitnika građana/Ombudsmana i obaveze koje proizilaze iz Nacionalne strategije za imovinska prava i Nacionalnog plana za sprovođenje SSP-a.</p>
<p>5. Elementet Kryesore të Politikës së Propozuar (Përmbajtja, Instrumentet e Politikave, Kosto, Procedurat Administrative)</p>	<p>5. Key Elements of Proposed Policy (Contents, Policy Instruments, Costs, Administrative Procedures)</p>	<p>5. Glavni elementi predložene politike (sadržaj, instrumenti politika, troškovi, administrativne procedure)</p>
<p>Projektligji për plotësimin dhe ndryshimin e Ligjit Nr. 05/L-010 për AKKVP-në përmbanë njëzetetë (23) nene. Projektligji ka për qëllim adresimin e të gjeturave nga ana e Avokatit të Popullit lidhur me zbatimin e Ligjit dhe përmbushjen e obligimeve të dala nga Strategjia Kombëtare për të Drejtat Pronësore dhe Programit Kombëtar për Zbatimin e MSA-së.</p>	<p>The Draft Law on Amending and Supplementing the Law no. 05 / L-010 on KPCVA contains twenty-thri (23) articles. The draft law aims to address the Ombudsperson’s recommendations regarding the implementation of the Law and to fulfill the obligations stemming from the National Strategy on Property Rights and the National Program for the Implementation of the SAA.</p>	<p>Nacrt zakona o izmenama i dopunama Zakona br. 05 / L-010 o KAUVI sadrži dvadeset i tri (23) člana. Nacrt zakona ima za cilj rešavanje preporuka zaštitnika građana/ Ombudsmana u vezi sa primenom Zakona i ispunjavanje obaveza koje proizilaze iz Nacionalne strategije za imovinska prava i Nacionalnog programa za sprovođenje SSP-a.</p>
<p>Elementet kryesore të Projektligjit të propozuar përfshijnë adresimin e rekomandimeve të Avokatit të Popullit, plotësim-ndryshimet për zbatim më efikas të Ligjit dhe përmbushja e obligimeve të dala nga Strategjia Kombëtare për të Drejtat Pronësore.</p>	<p>Key elements of the proposed Draft Law include addressing the Ombudsperson's recommendations, providing amendments for more effective implementation of the Law, and meeting the obligations stemming from the National Property Rights Strategy.</p>	<p>Glavni elementi predloženog nacrta zakona uključuju rešavanje preporuka zaštitnika građana/Ombudsmana, izmene i dopune za efikasniju primenu zakona i ispunjavanje obaveza koje proizilaze iz Nacionalne strategije za imovinska prava.</p>
<p>Neni 21 (7) i Ligjit Nr. 05/L-010 ka</p>	<p>Article 21 (7) of Law no. 05 / L-010 has</p>	<p>Član 21 (7) Zakona br. 05 / L-010 predviđa</p>

<p>parashikuar ndërprerjen e administrimit të pronave dhe skemës së qirasë, duke e saktësuar se AKKVP “administron pronat dhe zbaton skemën e qirasë sipas këtij neni, më së largu deri tetëmbëdhjetë (18) muaj nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji.” Me rekomandimin e Avokatit të Popullit, është propozuar amendamenti i Ligjit për të vazhduar ofrimin e këtij mjeti juridik nga AKKVP. Avokati i Popullit gjithashtu ka rekomanduar që mjeti juridik i dëbimit të mos jetë i kufizuar por të mund të përdoret si mjet sa herë që një pronë uzurpohet. Edhe ky rekomandim është përfshirë në plotësim-ndryshimin e Ligjit 05/L-010.</p>	<p>foreseen the termination of the property administration and rental scheme, stating that the KPCVA “administer the properties and implement the rental scheme in accordance with this article, at latest eighteen months (18) from the entry into force of the present Law.” Following the recommendations of the Ombudsperson, it has been proposed to amend the law to continue to provide offer this legal remedy by the KPCVA. The Ombudsperson has also recommended not limiting the provision of the legal remedy of eviction and, instead, suggested offering this remedy any time a property is occupied. This recommendation has also been included in the amendments to the Law 05 / L-010.</p>	<p>prestanak upravljanja imovinom i scheme zakupa, navodeći da KAUVI "upravlja imovinom i sprovodi shemu zakupa u skladu sa ovim članom, najkasnije osamnaest meseci (18) od stupanja na snagu ovog zakona ". Po preporukama zaštitnika građana/Ombudsmana predložena je izmena zakona kako bi KAUVI nastavila da obezbeđuje ovaj pravni lek. Zaštitnik građana/Ombudsman je takođe dao preporuku da se ne ograničava pravni lek iseljenje, već da se može koristiti kad god je imovina uzurpirana. Ova preporuka je takođe uključena u izmene i dopune Zakona 05 / L-010.</p>
<p>Projektligji gjithashtu parasheh qartësimin e dispozitave ligjore pas sfidave që janë paraqitur gjatë zbatimit të Ligjit. Në zbatim të nenit 22 të ligjit për AKKVP-në, është propozuar të plotësohet ligji për të mundësuar zbatimin e plotë e skemës së kompensimit për zbatimin e vendimeve të ish Komisionit për Kërkesa Pronësore Banësore (KKPB), skemë kjo e projektuar për kompensimin e pronarëve të cilët kishin humbur të drejtat pronësore si pasojë e diskriminimit. Zbatimi i 143 vendimeve të tilla është e paparapare edhe në Strategjinë Kombëtare për të Drejta Pronësore.</p>	<p>The draft law clarifies legal provisions following challenges identified during the implementation of the Law. Pursuant to Article 22 of the Law on the KPCVA, it is proposed to supplement the law to enable full implementation of the compensation scheme for the enforcement of the former Housing and Property Claims Commission (HPCC) decisions, a scheme designed to compensate owners who had lost their property rights as a result of discrimination. The implementation of the 143 decisions has also been foreseen by the National Strategy on Property Rights.</p>	<p>Nacrt zakona takođe predviđa pojašnjavanje pravnih odredbi nakon izazova identifikovanih tokom primene zakona. U skladu sa članom 22 Zakona o KAUVI predložena je dopuna zakona kako bi se omogućila potpuna primena sheme kompenzacije za izvršenje odluka bivše Komisije za stambene i imovinske zahteve (KSIZ/HPCC), shema koja je namenjena da se kompenzuju vlasnici koji su imovinska prava izgubili kao rezultat diskriminacije. Sprovođenje tih 143 odluka je predviđeno i Nacionalnom strategijom za imovinska prava.</p>

<p>Projektligji gjithashtu ofron ndryshime për zbatim efikas të mjeteve juridike të parapara në nenin 18 të ligjit për AKKVP-në. Lidhur me mjetin juridik të ankandit dhe konfiskimit, në mungesë eventuale të kornizës ligjore apo ndërthurjes me kompetenca të organeve tjera publike, ka munguar dispozita e qartë për zbatimin e këtyre dy mjeteve juridike nga AKKVP dhe, si rezultat, është propozuar t'i hiqen si përgjegjësi AKKVP-së.</p> <p>Lidhur me zbatimin e mandatit të ri për krahasim dhe verifikim të dokumenteve kadastrale, janë qartësuar shprehjet e përdorura si: “dallim- zbrazëti dhe mospërputhje-mospajtim,” duke kontribuar në adresimin e paqartësive që mund ta ngadalësojnë menaxhimin e rrjedhës së lëndëve në të ardhmen.</p> <p>Lidhur me përmbushjen e obligimeve të dala nga Strategjia Kombëtare për të Drejtat Pronësore, Projektligji parasheh që AKKVP të kryej funksionin e njohjes dhe formalizimit të të drejtave pronësore të pakontestuara dhe legjitime të bartura në mënyrë joformale, përmes Komisionit për Kërkesa Pronësore dhe duke i zbatuar procedurat efektive dhe të thjeshtëzuara në të mirë të qytetarëve të Kosovës.</p>	<p>The draft law also proposes changes for effective implementation of remedies foreseen in Article 18 of the Law on the KPCVA for executing a decision. Regarding the remedy of auction and seizure, in the absence of the legal framework or due to collision with the competencies of other public bodies, provisions for the implementation of these two remedies were absent and, as a result, it has been proposed to remove the provision of such remedies by the KPCVA.</p> <p>Regarding the implementation of the new mandate to compare and verify cadastral documents, the terms used interchangeably, such as difference vs. gap and non-compliance vs. discrepancy, have been clarified, contributing to addressing uncertainties that may slow down the case flow management in the future.</p> <p>Regarding the fulfillment of obligations stemming from the National Strategy on Property Rights, the draft law mandates the KPCVA with responsibilities to formalize uncontested and legitimate property rights conveyed informally through its Property Claims Commission and by implementing its effective and streamlined procedures to the benefit of citizens.</p>	<p>Nacrt zakona takođe predlaže i izmene za efikasno sprovođenje pravnih lekova predviđenih u članu 18 Zakona o KAUVI za izvršenje odluke. Što se tiče pravnih lekova javna prodaja i zaplena, u odsustvu pravnog okvira ili zbog sukoba sa nadležnostima drugih javnih organa, nedostaju jasne odredbe za primenu ova dva pravna leka od strane KAUVI i kao rezultat toga predloženo je uklanjanje pružanja tih pravnih lekova od strane KAUVI.</p> <p>Što se tiče sprovođenja novog mandata za upoređivanje i verifikaciju katastarskih dokumenata, pojašnjeni su pojmovi koji se koriste kao što su: razlika - nedostatak i neusklađenost - nedoslednost, što doprinosi rešavanju dvosmislenosti koje , u budućnosti, mogu da uspore upravljanje toka predmeta.</p> <p>Što se tiče ispunjavanja obaveza koje proizilaze iz Nacionalne strategije za imovinska prava, nacrt zakona predviđa da je KAUVI odgovorna da preko svoje Komisije za imovinske zahteve i primenom njenih efektivnih i pojednostavljenih procedura priznaje i formalizuje neformalno preneti nesporna i legitimna imovinska prava u korist građana.</p>
--	--	--

<p>6. Vlerësimi i ndikimit financiar të opsionit të propozuar</p> <p>Në formën e paraqitur dhe të planifikuar, adresimi i të gjeturave nga ana e Avokatit të Popullit lidhur me zbatimin e Ligjit për AKKVP dhe përmbushja e obligimeve të dala nga Strategjia Kombëtare për të Drejtat Pronësore nuk kanë ndikim financiar.</p>	<p>6. Assessment of Financial Impact of the Proposed Option</p> <p>In the present and planned version of the draft-law, addressing the findings of the Ombudsperson regarding the implementation of the Law on KPCVA and the fulfillment of obligations stemming from the National Strategy on Property Rights do not have a financial impact.</p>	<p>6. Procena finansijskog uticaja predložene opcije</p> <p>U ovoj i planiranoj verziji nacрта zakona, rešavanje nalaza zaštitnika građana/Ombudsmana u vezi sa primenom Zakona o KAUVI i ispunjavanje obaveza koje proizilaze iz Nacionalne strategije za imovinska prava nemaju finansijski uticaj.</p>
<p>7. Konsultimi (kush është konsultuar dhe përmbledhje të shkurtër të përgjigjeve)</p> <p>Me pranimin e rekomandimeve të Avokatit të Popullit, ka filluar edhe procesi gjithëpërfshirës për adresimin e tyre, duke filluar me hartimin dhe miratimin e Koncept Dokumentit për plotësimin dhe ndryshimin e Ligjit Nr. 05/L-010 për AKKVP-në dhe pas miratimit, me hartimin e propozimeve për plotësim-ndryshim të Ligjit.</p> <p>Zyra e Kryeministrit ka zhvilluar procesin e konsultimeve paraprake dhe publike me Zyrën Ligjore të Kryeministrit, Ministrinë, USAID, OSBE, UNHCR, si dhe institucionet tjera relevante. Gjithashtu është mbajtur një punëtori tre-ditore, e mbështetur nga OSBE, për të siguruar që</p>	<p>7. Consultation (who was consulted and a Brief Summary of Answers)</p> <p>Following receipt of the Ombudsperson's recommendations, a comprehensive process for addressing them was initiated, starting with the drafting of the Concept Document for amending and supplementing the Law no. 05 / L-010 on the KPCVA and, following its adoption, drafting amendments to the Law itself.</p> <p>The Office of the Prime Minister launched a process of both preliminary and public consultations, including the Legal Office of the Prime Minister, line Ministries, USAID, OSCE, UNHCR, and other relevant institutions. A three-day workshop, supported by OSCE, was also</p>	<p>7. Konsultacije (ko je konsultovan i sažetak odgovora)</p> <p>Nakon prijema preporuka zaštitnika građana/Ombudsmana pokrenut je sveobuhvatan proces za njihovo rešavanje, koji je počeo sa izradom Konceptnog dokumenta za izmenu i dopunu Zakona br. 05 / L-010 o KAUVI, a nakon njegovog usvajanja, sa izradom amandmana na sam zakon.</p> <p>Kabinet premijera je pokrenuo proces preliminaranih i javnih konsultacija, sa pravnom kancelarijom premijera, resornim ministarstvima, USAID-om, OEBS-om, UNHCR-om i drugim relevantnim institucijama. Održana je i trodnevna</p>

<p>procesi i hartimit të amendamenteve është i hollësishëm dhe gjithëpërfshirës.</p> <p>8. Projektvendimi i Qeverisë</p> <p>Projektvendimi parasheh miratimin e Projektligjit për Plotësim-ndryshimin e Ligjit Nr. 05/L-010 për Agjencinë Kosovare për Krahasim dhe Verifikim të Pronës.</p>	<p>held to ensure that the process of drafting the amendments is inclusive and comprehensive.</p> <p>8. Government Draft Decision</p> <p>The draft decision foresees the adoption of the Law on Amending and Supplementing the Law Nr. 05/L-010 on the Kosovo Property Comparison and Verification Agency.</p>	<p>radionica koju je podržao OEBS kako bi se osiguralo da je proces izrade amandmana inkluzivan i sveobuhvatan.</p> <p>8. Nacrt oduka Vlade</p> <p>Nacrt odluke predviđa usvajanje Zakona o izmenama i dopunama Zakona br. 05 / L-010 o Kosovskoj agenciji za upoređivanje i verifikaciju imovine.</p>
---	---	---